

РЕШЕНИЕ

№ 1975

гр. София, 24.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 09.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **12825** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) вр. реда на чл.203 – 207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано по искова молба на А. Д. Д. от [населено място] срещу Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), за присъждане на обезщетение в размер на 3000,00 лв. за причинени неимуществени вреди – причинени душевни болки и страдания, отрицателни емоционални преживявания, стрес и срам пред познати, приятели и роднини - от незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице № УРИ 2283з-945/27.05.2018 г, издадена от М. В. М., младши инспектор-полицай при 04 - РУ - Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), отменена с влязло в сила Решение № 5726 от 10.10.2018 г. по адм. дело № 6101/2018 г. на Административен съд София – град (АССГ), II отделение, 27 състав. Решението е оставено в сила с Решение № 9429 от 19.06.2019 г. съдебен акт по адм. дело № 14405/2018 г., V състав на Върховен административен съд (ВАС). Претендира и присъждане на законната лихва от датата на отмяна на заповедта – 19.06.2019 г. до окончателното изплащане на обезщетението.

Ответникът в писмен отговор от 02.02.2022 г. и чрез процесуален представител, оспорва иска като неоснователен и недоказан. Излага подробни аргументи, че не са установени всички заявените в исковата молба неимуществени вреди. Твърди, че ищецът е бил арестуван на абитуриентския си бал заедно със други лица, с оглед на

което той не е бил единственият арестуван. Счита, че претендиращият размер на обезщетението е силно завишен и несправедлив. Моли съда да отхвърли иска като изцяло неоснователен и недоказан. Ангажира писмени доказателства. Претендира юрисконсултско възнаграждение като възразява срещу прекомерност на претендираната сума за адвокатско възнаграждение.

Представителят СГП дава заключение, че искът е доказан по основание, но не и по размер и следва да бъде уважен за сума в по - малък размер.

Административен съд София-град, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Вечерта на 27.05.2018 г., ищецът се намирал в хотел „М.“, [населено място], където празнувал абитуриентския си бал. Във връзка с данни за извършено престъпление той и двама негови съученици били заловени в тоалетната на заведението от охраната на хотела. Тримата абитуриенти били предадени на полицията, като първоначално Д. бил освободен, но впоследствие бил арестуван с другите две лица. В тази връзка на основание чл.72, ал.1, т.1, от ЗМВР му била връчена заповед за задържане за срок от 24 часа, издадена от служител на ответника – младши инспектор-полицай при 04-РУ-СДВР М. В. М., в която като фактическо основание за задържането му е посочено: "Притежание на НВ", което се възприема като "наркотични вещества". По време на задържането от 21:55 часа на 27.05.2018 г. до 16:00 часа на следващия ден (28.05.2018 г.), ищецът пребивавал в помещение за временно задържане на 04 РУ-СДВР. В исковата молба ищецът твърди, че задържането му от полицейските служители, в навечерието на абитуриентския му бал, пред погледите на всички съученици и преподаватели е повлияло негативно върху психиката му. Изтъква, че обстоятелствата по задържането му, конкретно пред много хора, е предизвикало отрицателни мисли, карайки го да се чувства като най - големия престъпник. След като бил освободен от ареста променил държанието си, тъй като изпитвал срам пред познати, приятели и роднини. Бил изнервен, не можел да спи спокойно, избягвал срещи със съученици, тъй като бил подложен на подигравки. Отношенията с родителите му се обтегнали поради това, че те загубили доверие и вяра в него. При тези обстоятелства изпитвал чувство на безсилие, което го довело до психологически стрес. След като обжалвал Заповед за задържане на лице № УРИ 22833-945/27.05.2018 г, издадена от М. В. М., младши инспектор-полицай при 04-РУ-СДВР, същата е отменена като незаконосъобразна с Решение № 5726 от 10.10.2018 г. по адм. дело № 6101/2018 г. на АССГ. Съдебният акт е оставен в сила с постановеното на 19.06.2019 г. решение № 9429, по адм. дело № 14405/2018 г. на ВАС.

Като писмени доказателства са приети: всички документи От 04 РУ – СДВР, свързани със задържането на А. Д. - Заповедта за задържане; Декларация по чл.74, ал.3 ЗМВР;; Протокол за личен обиск на лице рег. № УРИ 22833-945/27.05.2018 г.; Копие на извадка от книга за задържани лица на 04 РУ – СДВР за дата: 27.05.2018 г. От вписаните обстоятелства се установява, че А. Д. е настанен в помещение на 04 РУ-СДВР на 27.05.2018 г. в 22.10 ч. по Заповед № 22833-945 и е освободен на 28.05.2018 г. в 16.00 ч. в добро здравословно състояние. Приложено е за послужване и АНХД № 6101/2018 г. по описа на АССГ.

По искане на ищката е разпитан свидетелят Г. П. Б. - приятелка на ищеца и присъствала на абитуриентския бал като част от випуска. От показанията ѝ се установява, че по време на празненството А. Д. бил арестуван, заради намерени

наркотици в тоалетната. Всички действия по задържането били извършени пред очите на учители, директори и съученици – целия випуск. Конкретно действията по задържането се развили във фойето на хотела, откъдето след това полицейските служители откарали Д. в районното управление. По думи на свидетеля, продължителен период от време ищецът изпитвал срам от случилото се, като се затворил в себе си и се изолирал. Не желал да контактува с никой и си стоял вкъщи. Арестът му накарал съучениците му да странят от него. Дори близки негови приятели прекратили контакт с него. Това допринесло за продължителността на състоянието, в което изпаднал ищецът. Родителите му били разочаровани, което допълнително го притеснило. Според показанията й, Д. никога не е употребявал наркотици, марихуана или дори цигари.

Установената фактическа обстановка не се оспорва от страните.

При така установените факти и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Относно допустимостта на иска:

Искът е с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.чл.203 и сл. от АПК, предвид -изложените фактически обстоятелства в исковата молба, че ищецът е неблагоприятно засегнат и е претърпял неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от отменен по съдебен ред като незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице № УРИ 2283з-945/27.05.2018 г, издадена от М. В. М., младши инспектор-полицай при 04-РУ-СДВР. Искът за обезщетение е предявен срещу надлежен ответник - юридическото лице, в чиято структура е органът, издал незаконосъобразния административен акт и е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд София-град по реда на глава XI от АПК, като предявен пред съда по настоящия адрес на увредения. Изпълнено е и условието на чл.204 ал.1 от АПК, тъй като вредите се претендират от акт, издаден при упражняване на административна дейност - заповед, която е отменена по предвидения в закона съдебен ред с влязло в сила съдебно решение.

Разгледана по същество, исковата претенция е основателна и доказана по следните съображения:

Основателността на иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване, на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. По отношение на първия елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила Решение № 5726 от 10.10.2018г. по ад № 6101/2018 г. по описа на АССГ.

Относно втория елемент от отговорността наличието на вреда: Съдържанието на

понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на блага на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Незаконосъобразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника, че след като ищецът не е бил единствения арестуван на 27.05.2018 г. предвид, че били арестувани и двама негови съученици, то не са му причинени вреди. Въз основа на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство, настоящият съдебен състав приема, че в периода на действие на отменената като незаконосъобразна заповед и след това, в следствие на незаконното задържане, ищецът е преживял негативни емоции – чувство на потиснатост, притеснение и срам. Задържането му е породило негативно въздействие в социалния и личния му живот. Ищецът се затворил в себе си и се изолирал като спрял да излиза навън. Случилото се, тъй като станало достояние на съучениците му, било и причината те да прекратят контакт с него. Незаконосъобразната заповед за задържане оказала негативно влияние на отношенията с родителите му, поради породилото се недоверие у тях. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това А. Д. е претърпял неимуществени вреди. Съдът приема, че състоянието на А. Д., както и реакцията на съучениците му се характеризира с външни прояви, на които свидетелят Г. Б. е присъствала и за които дава показания. В тази връзка категоричен е изводът, че неправомерното задържане на ищеца има негативно отражение върху психическото му състояние. Това се засилва още повече от факта, че като фактическо основание за задържането му в заповедта е посочено: "Притежание на НВ (наркотични вещества)", което макар и да не се е доказало, е станало достояние на близки и познати, което несъмнено се е отразило негативно върху ищеца.

Налице е и третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно-следствената връзка между незаконосъобразната заповед за задържане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". В тези случаи е налице причинна връзка по чл.4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай вредите, които се претендират (доказаните психически/душевни страдания), са пряка и непосредствена последица от отменената заповед за задържане. Ако не бе издаден незаконосъобразният административен акт, ищецът не би

претърпял описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържания.

На обезщетение подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага с оглед конкретните, обективно съществуващи обстоятелства във всеки един случай същите да бъдат възмездени. Понятието справедливост по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно, а всякога е свързано с преценката на обективно съществуващи конкретни обстоятелства, с общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на самото общество, а не със субективното усещане за причинена вреда. Съобразявайки естеството и характера на причинените страдания, обективното състояние на ищеца, като произтичащо от неправомерното задържане, периодът в който то е осъществено, и като взе предвид съдебната практика на ВАС, съдът намира, че справедливо е обезщетяване на причинените на ищеца неимуществени вреди със сума в размер на 1500,00 лева. Въпреки че ограничаването на свободата на движение на ищеца е било ограничено в рамките на 17 часа - от 21:55 часа на 27.05.2018 г., когато е бил задържан до 16:00 часа на 28.05.2018 г., когато е бил освободен, породените негативни емоции у ищеца са продължили и след този период. Както се установява от показанията на разпитания свидетел, ищящът е бил задържан пред пред погледите на всичките му съученици и учители, в нощта на абитуриенския му бал, която е единствена. Това е съобразено и с актуалната практика на ВАС по казуси като процесния /така напр. с Решение № 7032 от 10.06.2021 г. на ВАС по адм. д. № 13278/2020 г., III о., III отд. и Решение № 350 от 17.01.2022 г. на ВАС по адм. д. № 7272/2021 г., III о. и др. Според съда именно посоченият размер най-точно и съответно ще овъзмезди претърпените психически увреждания от ищеца и този размер именно съответства на конкретната преценка, направена от състава на база установените по делото факти и съобразно обществения критерий за справедливост.

С оглед гореизложеното претенцията за сумата над 1500,00 лв. до претендирания размер от 3000,00 лв. следва да бъде отхвърлена.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение е частично основателен, то и искът за заплащане на законната лихва върху главницата от датата на влизане в сила на съдебното решение за отмяна на заповедта - 19.06.2019 година до окончателното изплащане на сумата, е частично доказан и подлежи на уважаване съобразно с главния иск. В подкрепа на този извод е и т.4 то ТР № 3/2004 година на ОСГК на ВКС, според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски, които са в размер на 10,00 лева държавна такса, както и съгласно чл.10, ал.3, изр.2 ЗОДОВ платеното в брой адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие № 707213 – 600,00 лв., съразмерно с уважената част от иска – 300,00 лв. Предвид размера на дължимите разноски за адвокатска защита, съобразно постановения правен резултат, съдът намира за неоснователно възражението на ответната страна за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

На основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ, ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 40,00 лева съразмерно с отхвърлената част от иска. Съдът счита, че дължимото юрисконсултско възнаграждение следва да бъде изчислено на база 100,00 лв., съгласно чл.24, изр. второ от Наредбата за правната помощ, като се отчита претендирания правен интерес. В заключение на ищеца следва да бъдат присъдени разноски в размер общо на 310 лв, а на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 50 лв.
Водим от горното, Административен съд София-град, I отделение, Л. състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на А. Д. Д. от [населено място] обезщетение в размер на 1500,00 (хиляда и петстотин) лева за причинени неимуществени вреди от незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице № УРИ-22833-945/27.05.2018 г., издадена от М. В. М., младши инспектор-полицай при 04 - РУ - СДВР, отменена с влязло в сила Решение № 5726 от 10.10.2018 г. по адм. дело № 6101/2018 г. по описа на АССГ, ведно със законната лихва от 19.06.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, като

ОТХВЪРЛЯ иска на А. Д. Д. от [населено място] срещу Столична дирекция на вътрешните работи в останалата част за сумата над 1500,00 лева до претендирания размер от 3000,00 лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на А. Д. Д. от [населено място] направените по делото разноски в размер на 310,00 (триста и десет) лева.

ОСЪЖДА А. Д. Д. от [населено място] за заплати на Столична дирекция на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 50(петдесет) лева.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: